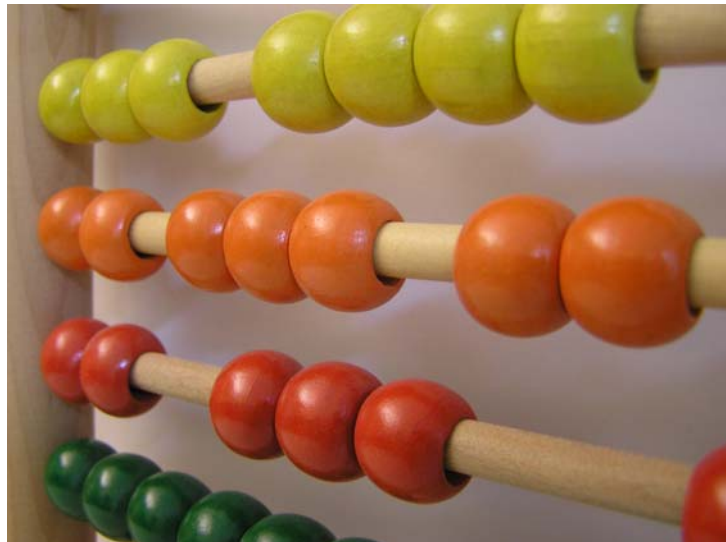


# REVISIONSPLAN

## 2012



**Stadsrevisionen**

Beslutad av revisorskollegiet 2011-12-14

# MALMÖ STADSREVISION

<b>1</b>	<b>UPPDRAG</b> .....	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>MÅL</b> .....	<b>4</b>
<b>3</b>	<b>ARBETSSÄTT</b> .....	<b>5</b>
<b>4</b>	<b>SAMVERKAN KOMMUNFULLMÄKTIGE – REVISORSKOLLEGIET</b> .....	<b>5</b>
<b>5</b>	<b>INRIKTNING</b> .....	<b>5</b>
<b>6</b>	<b>ANALYS AV VÄSENTLIGHET OCH RISK</b> .....	<b>6</b>
<b>7</b>	<b>VÄSENTLIGA UTGÅNGSPUNKTER/ RISKOMRÅDEN</b> .....	<b>6</b>
7.1	Konjunkturläge och demografisk förändring .....	7
7.2	Ekonomisk utveckling .....	8
7.3	Justerad budget för år 2012.....	12
7.4	Mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning .....	14
<b>8</b>	<b>AVVÄGNINGAR INFÖR 2012</b> .....	<b>18</b>
	<b>ÅRLIG GRANSKNING</b> .....	<b>18</b>
8.1	Granskning delårsrapporterna .....	18
8.2	Löpande granskning.....	19
8.3	Årsrapport .....	19
<b>9</b>	<b>GRANSKNINGSPROJEKT 2012</b> .....	<b>20</b>
9.1	<b>Fördjupade granskningsprojekt</b> .....	<b>20</b>
9.1.1	Upphandling LOU .....	20
9.1.2	Bemanning i äldreboenden .....	20
9.1.3	Kvalitet i förskolan .....	20
9.1.4	Överskridande av kalkylen för investeringsprojekt .....	21
9.1.5	Hemtjänsten kvalitet – kontinuitet (Förstudie) .....	21
9.1.6	Gemensamma stödfunktioner inom skolverksamheten .....	21
9.1.7	Institutionsplaceringar .....	22
9.1.8	Stora investeringsprojekt .....	22
9.1.9	Efterlevnaden av markanvisningspolicyn.....	22
9.1.10	Införandet av HRut (Förstudie) .....	23
9.1.11	Tillsyn enskilda förskolor (Förstudie) .....	23
9.1.12	Effektiv organisation för chefs/ ledarfrågor.....	23
9.1.13	Stöd till person som vårdar eller stödjer äldre närstående .....	24
9.1.14	Föreningsbidrag .....	24
9.1.15	Konkurrenslagen och kommunen (Förstudie) .....	25
9.1.16	Redovisning enligt god redovisningssed .....	25
9.1.17	Omstruktureringsmedel och avtalspensioner .....	25
9.1.18	Kvaliteten på maten till skolor och boenden .....	26
9.2	<b>Löpande granskningsprojekt</b> .....	<b>26</b>
9.2.1	Samtliga nämnder/styrelse – HRut .....	26
9.2.2	Kommunstyrelsen – Investeringar inom hamnanläggningar .....	26
9.2.3	Stadsbyggnadsnämnden – Förtroendekänsliga utgifter .....	26
9.2.4	Stadsbyggnadsnämnden – Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	26
9.2.5	Stadsbyggnadsnämnden – Boplats Syd .....	26
9.2.6	Servicenämnden – Underhåll/reparationer / investeringar.....	27
9.2.7	Servicenämnden – Aktiveringar .....	27
9.2.8	Servicenämnden – Pågående investeringsprojekt.....	27

# MALMÖ STADSREVISION

9.2.9	Miljönämnden.....	27
9.2.10	Tekniska nämnden GK – Underhåll/reparationer / investeringar .....	27
9.2.11	Tekniska nämnden GK – Aktiveringar .....	27
9.2.12	Tekniska nämnden GK – Pågående investeringsprojekt.....	27
9.2.13	Tekniska nämnden FK – Förtroendekänsliga konton .....	27
9.2.14	Tekniska nämnden FK – Lägenhetsenhetens ökande bestånd .....	27
9.2.15	Tekniska nämnden FK – Utbyggnad av förskola .....	27
9.2.16	Kulturnämnden .....	28
9.2.17	Utbildningsnämnden – Elevavhopp.....	28
9.2.18	Fritidsnämnden - Föreningsbidrag.....	28
9.2.19	Fritidsnämnden – Jämställdhet .....	28
9.2.20	Fritidsnämnden – Handkassor .....	28
9.2.21	Sociala resursnämnden – Insatserna mot hemlöshet och bostadslöshet.....	28
9.2.22	SDF Centrum – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg.....	28
9.2.23	SDF Södra Innerstaden – IoF Familjehemsplacerade barn.....	29
9.2.24	SDF Västra Innerstaden - Hemlöshet .....	29
9.2.25	SDF Limhamn-Bunkeflo – Skolornas arbete mot kränkande behandling .....	29
9.2.26	SDF Rosengård – Omstrukturering inom skola/förskola.....	29
9.2.27	SDF Husie - Stölbegärliga inventarier.....	29
9.2.28	SDF Husie - Körjournaler leasingfordon.....	29
9.2.29	SDF Fosie – Förtroendekänsliga utgifter.....	29
9.2.30	SDF Fosie - Nya lokala Lex Sarah-rutiner .....	29
9.2.31	SDF Fosie - Familjehemsplacerade barn .....	30
9.2.32	SDF Oxie – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg .....	30
9.2.33	SDF Kirseberg – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg .....	30
9.2.34	SDF Hyllie – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg .....	30
<b>10</b>	<b>KOMMUNALA BOLAG OCH STIFTELSE</b> .....	<b>30</b>
<b>11</b>	<b>STADSREVISIONENS ORGANISATION</b> .....	<b>31</b>
11.1	De förtroendevalda revisorerna .....	31
11.2	Revisionskontoret .....	32
11.3	Information – Kommunikation .....	32

## 1 UPPDRAG

De förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna för bolagen har kommunfullmäktiges uppdrag att granska och pröva om

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs i nämnderna är tillräcklig

Arbets sättet ska vara framåtriktat och stödjande till verksamheterna. Det yttersta syftet med granskningen är att ge kommunfullmäktige underlag för den årliga ansvarsprövningen.

Granskningen sker i enlighet med kommunallagen (kap 9), aktiebolagslagen (kap 11), stiftelselagen, redovisningslagen och Malmö stads revisionsreglemente.

De förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av lag och god revisions sed hela den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser.

Verksamheten i Malmö består av 23 nämnder, kommunstyrelsen, 6 helägda kommunala bolag, ett antal delägda bolag med flera dotterbolag, ett kommunalförbund samt ett stort antal stiftelser.

När revisorer i sin granskning finner att det föreligger domstolstrots eller misstanke om att brott av förmögenhetsrättslig karaktär begåtts ska detta i första hand rapporteras till berörd nämnd och i andra hand till fullmäktige.

Den årliga granskningen redovisas i de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse till fullmäktige och i lekmannarevisorernas granskningsrapport till respektive bolagsstämma samt i årsredogörelsen.

## 2 MÅL

Revisorernas mål är en oberoende revision som verkar för

- att fullmäktiges mål och uppdrag genomförs och följs upp
- att främja fullmäktiges styrning och beslutsfattande genom att tillse att kommunstyrelsen och nämnderna lämnar en rättvisande redovisning av ekonomi och verksamhet
- att nämnder/styrelser tar ett aktivt ansvar för styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet och rutiner
- att granskningen sker stödjande och förebyggande och ger ett mervärde i verksamheten

## 3 ARBETSSÄTT

Revisionen skall kännetecknas av:

- saklighet, integritet samt ett effektivt och stödjande arbetssätt
- mycket goda kunskaper om den miljö och de förutsättningar som stadens nämnder/styrelser verkar i
- en helhetssyn på kommunens verksamhet
- en öppen och aktiv dialog mellan revisionen och stadens nämnder/styrelser
- en inriktning och omfattning som baseras på en bedömning av väsentlighet och risk

## 4 SAMVERKAN KOMMUNFULLMÄKTIGE – REVISORSKOLLEGIET

I en gemensam strävan att upprätthålla en konstruktiv dialog träffas kommunfullmäktiges och revisorskollegiets presidier minst två gånger per år.

Höstmötet har som utgångspunkt att informera om årets iakttagelser samt planeringen inför kommande revisionsår. Vid mötet i mars behandlas slutrevisionen samt revisorernas budgetförslag för nästkommande år.

Kommunfullmäktige får löpande under året Stadsrevisionen informerar. I denna informeras kortfattat om revisorernas genomförda granskningar.

## 5 INRIKTNING

Revisionen indelas i årlig nämnds- och bolagsgranskning och fördjupad granskning (projekt). Den årliga revisionen/granskningen syftar till att uppfylla det lagstadgade kravet på att all verksamhet skall granskas varje år. Den ger också underlag för den analys av väsentlighet och risk som ligger till grund för att bestämma inriktning och omfattning av den fördjupade granskningen.

Revisionen har traditionellt delats upp i förvaltningsrevision och redovisningsrevision. I båda ingår också intern kontroll. Vägledande för granskningen är god revisionsledning som sammanställs och dokumenteras av Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Förvaltningsrevision syftar till att granska om verksamheten bedrivs i enlighet med uppställda mål och på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I förvaltningsrevision ingår också att granska om styrning, uppföljning och utvärdering är tillräcklig.

Redovisningsrevisionen syftar till att granska om redovisningen utförts enligt god redovisningsledning. I detta ingår att undersöka om de löpande och årliga räkenskaperna är rättvisande och om nämndernas kontroll av bl a räkenskaper och rutiner är tillräcklig.

Ansvar för den interna kontrollen har respektive nämnd/bolag. Revisorerna granskar och bedömer om den är ändamålsenlig och tillräcklig.

Redovisnings- och förvaltningsrevisionen samordnas och integreras i allt större utsträckning.

## 6 ANALYS AV VÄSENTLIGHET OCH RISK

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. För att klara detta uppdrag och kunna uttala sig i ansvarsfrågan måste revisorerna prioritera och planera sina insatser utifrån en analys av väsentlighet och risk. Den grundläggande granskningens djup och bredd är den första viktiga prioriteringen och beslut om fördjupade granskningar nästa. Revisorerna gör därför aktiva val i sin granskning, val som baseras på inhämtad kunskap och bedömning av risk och väsentlighet. Det är grundläggande för revisorerna att bedöma stadens riskhantering och interna kontroll.

Inför 2012 har ansvarig nämndsrevisor upprättat en risk och väsentlighetsanalys för respektive nämnd. Utgångspunkten är att utifrån den kunskap och erfarenhet som finns om nämnden identifiera risker i verksamhet och ekonomi. De identifierade riskerna har sedan bedömts efter konsekvenser för verksamhet, ekonomi och politik/ förtroende. När nämndens interna kontroll bedömts kan det finnas kvarstående risker som då kan utgöra underlag för kommande granskningsinsatser. Revisorerna bedömer alltså vilka hinder, hot eller risker som finns i verksamheten hur betydande dessa är och hur sannolikt det är att de existerar eller kommer att inträffa.

Utifrån erfarenheter från tidigare granskningsinsatser, bedömning av stadens riskhantering och intern kontroll samt en fortlöpande dialog och kunskapsinhämtning har revisorerna beslutat om inriktning och omfattning av granskningen under år 2012.

## 7 VÄSENTLIGA UTGÅNGSPUNKTER/ RISKOMRÅDEN

Utgångspunkter för analysen av väsentlighet och risk har varit:

- Kommunfullmäktiges beslut och direktiv, ex budget år 2012
- Kommunfullmäktiges mål och uppföljningsdirektiv för 2012
- Förutsättningarna för nämnderna att fullgöra sina uppgifter
- Demografiska förändringar
- Omvärldsförändringar, (ekonomisk utveckling, utredningar, lagar mm)
- Erfarenhet från innevarande och tidigare års granskningar

Nedan beskrivs några områden (ekonomi och demografi) som är viktiga att beakta i samband med analysen av väsentlighet och risk.

## 7.1 Konjunkturläge och demografisk förändring

Sveriges kommuner och landsting har i maj 2011 gjort följande bedömning av konjunkturläget. Ett utdrag med betoning på faktorer viktiga för budgetarbetet. **(juni 2011).**

Sverige drabbades hårdare än andra länder av den finansiella oron och nedgången i världshandeln 2008–2009. Det beror på att exporten och tillverkningsindustrin har en förhållandevis stor betydelse i den svenska ekonomin. När konjunkturen sedan stärktes och världshandeln svängde upp igen vändes dessa nackdelar till fördelar och den svenska ekonomin växte snabbare än ekonomin i andra länder. Svängningarna var större, men den svenska ekonomin var i flera avseenden starkare än ekonomin i andra länder. De offentliga finanserna var i god ordning, hushållens ekonomi stark, banksektorn hade inga större lik i garderoben och bostadsbyggandet nådde aldrig särskilt högt. Sverige delade med andra ord inte de problem som många andra länder hade. Tvärtom visade Sverige styrka där åtskilliga andra länder visade svaghet. Den svenska ekonomin är nu inne i en mycket stark tillväxtfas. BNP växte förra året med 5,5 procent och i år beräknas tillväxten bli nästan lika hög (+4,8 procent). Man får gå tillbaka till 1960-talet för att finna två på varandra följande år med så höga tillväxttal. Trots den snabba återhämtningen är resursutnyttjandet i ekonomin som helhet fortfarande lågt. Därmed finns förutsättningar för fortsatt höga tillväxttal och en positiv utveckling på arbetsmarknaden också under kommande år. Antalet arbetade timmar ökar och arbetslösheten sjunker. Den höga arbetslösheten har pressat ned timlöneökningarna till låga nivåer. Vår bedömning är att löneökningarna nu successivt ökar till en nivå på upp mot fyra procent per år, i takt med att jämvikt uppnås på arbetsmarknaden. Det goda utgångsläget för den offentliga sektorns ekonomi har gjort det möjligt att bedriva en expansiv finanspolitik utan att underskotten skenat som i andra länder. Underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande stannade på 0,9 procent av BNP 2009 och 0,3 procent 2010. Den kraftiga ekonomiska återhämtningen som vi nu ser innebär att vi räknar med att den offentliga sektorn kommer att uppvisa ett mindre överskott redan i år. Förbättringen begränsas av skattesänkningar, både i år och nästa år. År 2015, då ekonomin förväntas befinna sig i jämvikt, beräknas överskottet uppgå till 1,7 procent. Regeringens mål för den offentliga sektorns finansiella sparande är 1 procent av BNP över en konjunkturcykel – vårt beräknade överskott innehåller således en säkerhetsmarginal till målet.

Nyckeltal för den svenska ekonomin	Procentuell förändring om inte annat anges				
	2010	2011	2012	2013	2014
BNP*	5,3	4,8	3,5	3,3	3,2
Sysselsättning, timmar*	1,9	1,9	1,0	1,0	0,8
Öppen arbetslöshet, nivå**	8,4	7,5	6,9	6,4	6,1
Timlön, nationalräkenskaperna	1,1	3,5	3,5	3,7	3,9
Timlön, konjunkturlönestatistik	2,5	2,7	3,1	3,5	3,8
Konsumentpris, KPIF	2,0	1,5	1,7	1,8	1,9
Konsumentpris, KPI	1,2	2,8	2,5	2,4	2,2

\*Kalenderkorrigerad utveckling. \*\*Procent av arbetskraften

Återhämtningen på arbetsmarknaden innebär att arbetade timmar ger ett relativt stort positivt bidrag till skatteunderlaget hela perioden, framförallt åren 2010 och

## MALMÖ STADSREVISION

2011. En stor del av skillnaden i arbetade timmar mellan helåren 2010 och 2011 beror på att den uppgång som skedde under senare delen av 2010 ger ett stort "överhäng" in i 2011. Sysselsättningsökningen väntas successivt avta, vilket leder till att den bidrar mindre till skatteunderlagstillväxten framöver. Det motverkas delvis av att löneökningstakten förutses stiga efter hand som situationen på arbetsmarknaden blir stramare. När den automatiska balanseringen av det allmänna pensionssystemet i stort sett upphör att hålla tillbaka pensionsinkomsterna efter 2011 ger dessutom ökande pensioner åter ett positivt bidrag till skatteunderlaget.

### Malmöns befolkningsutveckling

Malmöns invånarantal uppgick den 1 januari 2011 till 298 963. Enligt den senaste prognosen kommer invånarantalet den 1 januari 2012 att uppgå till 302 929, d v s befolkningen beräknas öka med knappt 4 000 personer under 2011. Budgeten för år 2012 har baserats på en befolkningsökning under 2012 på drygt 4 100 personer. Befolkningsciffrorna för år 2012 är beräknade som ett genomsnitt av befolkningen vid årets början och dess slut.

Tabellen nedan visar befolkningsprognosen för 2012

	<b>Befolknings prognos 1 jan 2012</b>	<b>Befolknings prognos 31 dec 2012</b>	<b>Befolknings prognos Budget 2012</b>
0 år	5128	5248	5182
1 - 5 år	20221	21208	20713
6 - 15 år	27616	28448	28032
16 - 19 år	12984	12579	12782
20 - 64 år	190081	192167	191124
65 - 79 år	31716	32502	32108
80 - 84 år	7174	6954	7065
85 - 89 år	5063	4918	4992
90 - år	2947	3015	2981
<b>Totalt</b>	<b>302929</b>	<b>307039</b>	<b>304976</b>

## 7.2 Ekonomisk utveckling

### Skatteintäkter

Sveriges Kommuner och Landstings har i maj 2011 presenterat en skatteunderlagsprognos för perioden 2010 – 2014. Enligt prognosen kommer skatteunderlaget att utvecklas enligt följande:

<b>Skatteunderlag</b>	<b>2010</b>	<b>2011</b>	<b>2012</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>
Årlig förändring, %	2,1	2,8	4,2	4,4	4,2
Bidrag till förändringen, % -enheter					
Timlön	0,8	2,7	2,7	2,9	3,1
Sysselsättning	1,4	1,5	0,8	0,8	0,6
Sociala ersättningar	0,4	-0,1	0,9	1,0	0,8
Övriga inkomster	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2
Avdrag	-0,6	-1,5	-0,5	-0,5	-0,5

Budgeten för år 2012 har kalkylerats utifrån en positivare utveckling av skatteunderlaget under perioden 2010 – 2012. Ökningen har beräknats till 10,4 % i stället för SKL:s bedömning 9,4 %.

## MALMÖ STADSREVISION

Skatteintäkterna är beräknade utifrån en oförändrad utdebitering på 20,84 %. En förändring av skattesatsen med 1 %-enhet förändrar skatteintäkterna med cirka 473 Mkr.

Om skatteunderlaget ökar med ytterligare 1 %-enhet under år 2011 så leder detta till att intäkterna under år 2012 blir ca 109 Mkr högre än de budgeterade.

### Generella bidrag och utjämning

Det generella statsbidraget har beräknats utifrån regeringens ekonomiska vårproposition för år 2011. År 2012 uppgår anslagsramen till sammanlagt 58,7 miljarder kronor. Från detta belopp dras statens kostnader för den kommunalekonomiska utjämningen vilka beräknas till 53,8 miljarder.

En förändring av statsbidragsramen med 1 miljard kronor betyder ca 32 Mkr för Malmö.

Intäkterna år 2012 är beräknade efter en prognostiserad befolkning på 302 268 den 1 november 2011. En prognosavvikelse på 100 personer förändrar intäkterna med ca 8,8 Mkr.

### Summa skatter och bidrag

Med antagna förutsättningar beräknas intäkterna under perioden till följande:

Skatter och generella bidrag, Mkr	2009	2010	2011	2012	2013
<b>Skatteintäkter</b>	<b>8 998</b>	<b>9 243</b>	<b>9 398</b>	<b>9 758</b>	<b>10 187</b>
Kommunalekonomisk utjämning	3 182	3 228	3 267	3 615	3 919
Regleringsbidrag/-avgift	-139	361	302	151	80
Fastighetsavgift	388	391	400	408	416
<b>Generella bidrag och utjämning</b>	<b>3 431</b>	<b>3 980</b>	<b>3 969</b>	<b>4 174</b>	<b>4 415</b>
<b>Skatter och bidrag</b>	<b>12 429</b>	<b>13 223</b>	<b>13 367</b>	<b>13 932</b>	<b>14 602</b>

### Finansnetto

Vid ingången av år 2012 beräknas kommunen ha en räntebärande nettotillgång på 0,4 miljarder kronor om pensionsskulden inkluderas. Under år 2012 kommer nettotillgången att minska med ca 1,1 miljarder kronor till följd av en hög investeringsnivå i kombination med en låg självfinansieringsgrad. Från och med år 2011 behöver kommunen finansiera delar av investeringsverksamheten med extern upplåning. Upplåningsbehovet under treårsperioden 2012 – 2014 kan beräknas till ca 3,3 miljard kronor. Den ovan beskrivna utvecklingen av nettotillgången leder till ett försämrat finansnetto. Ett prognostiserat positivt finansnetto på 32 Mkr under år 2011 sjunker till 2 Mkr år 2012 och år 2013 beräknas finansnettot vara negativt - 50 Mkr. Kommunens verksamheter debiteras intern ränta för kapital som investeras i anläggningar, inventarier m m. Kommun styrelsen har den 28 maj 1997 fastställt principerna för hur räntesatsen skall fastställas. I budgeten för år 2012 är in-ternräntesatsen beräknad till 4,75 % vilket är oförändrat i förhållande till år 2011.

## Förändringar 2012 och resultatutveckling 2013 – 2014

### Budget för 2011 utgör underlag

Som underlag för budgeten för år 2012 ligger 2011 års budget inklusive de budgetjusteringar som beslutats av kommunstyrelse och kommunfullmäktige till och med maj 2011. Hänsyn har tagits till helårseffekter av fattade beslut.

### Kompensation för pris- och löneökningar

Den totala kompensationen för pris- och löneökningar har för budgetåret 2012 beräknats till 2,8 %. Nämndernas intäkter har vid beräkningen av pris- och lönekompensation bedömts öka i takt med den för respektive nämnd sammanvägda procentsatsen avseende kompensation för löner och övriga kostnader. Sammantaget har pris- och lönekompensationen för år 2012 beräknats till 370 Mkr. Samtliga nämnder har kompenserats för prisökningar med 2,8 %.

### Avstämningsbelopp LASS

Det fastställda avstämningsbeloppet för resultatöverföring från år 2011 för Sociala resursnämnden avseende LASS uppgår till 97 370 tkr. År 2012 ökas kommunbidraget till LASS med 2,8 % varför avstämningsbeloppet för år 2012 uppgår till 100 100 tkr.

### Resultatutveckling 2013 – 2014 – minskad verksamhetsvolym 2013

I planen för de kommande åren har nettokostnaderna beräknats öka till följd av följande faktorer:

Förändringar jämfört med år 2012, Mkr	2013	2014
Verksamheterna	+59	+119
Priser och löner	-429	-892
Demografi	-195	-395
Utbyggnadsinvesteringar	-57	-96
Pensioner	-35	-47
Interna räntor	+41	+82
<b>Nettokostnader</b>	<b>-616</b>	<b>-1 229</b>
<b>Skatter och bidrag</b>	<b>+668</b>	<b>+1 332</b>
<b>Finansnetto</b>	<b>-52</b>	<b>-103</b>
<b>Resultatförbättring</b>	<b>+0</b>	<b>+0</b>

I sammanställningen finns en post Verksamheterna på ca +60 Mkr. Denna post anger det utrymme som måste skapas genom minskad verksamhetsvolym om det totala resultatet för kommunen skall uppgå till 0 Mkr år 2013. En ytterligare nettokostnadsminskning om ca 60 Mkr krävs därefter för att uppnå ett 0-resultat år 2014.

Åren 2012 kan kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning uppnås genom redovisade och prognostiserade överskott till och med 2011. För att klara målet 2013–2014 krävs positiva resultat under 2012 – 2014 exempelvis genom realisationsvinster.

### Finansiell analys av åren 2012–2014

Vid beskrivningen av den finansiella utvecklingen under perioden 2010–2014 används utfallsprognos mars 2011 som underlag för de redovisade värdena för år 2011.

#### Nettokostnadsandel

Verksamhetens andel av skatteintäkterna ökar under år 2012. Åren därefter kommer dess andel åter att minska. Detta blir nödvändigt för att bibehålla det ekonomiska resultatet samtidigt som avskrivningar och finansnetto tar en större andel av skatter och bidrag i anspråk.

Andel av skatter och bidrag, %	2010	2011	2012	2013	2014
Verksamheten	87,7	89,5	90,1	89,7	89,4
Realisationsvinster	-0,4	-1,5	0,0	0,0	0,0
Pensioner	5,0	5,1	5,0	5,0	4,9
Avskrivningar	4,3	4,8	4,9	5,0	5,1
Finansnetto	-0,6	-0,2	0,0	0,3	0,6
<b>Summa</b>	<b>96,1</b>	<b>97,7</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>

#### Förändring av kostnader och intäkter

År 2012 beräknas verksamhetens nettokostnader uppgå till 14 043 Mkr vilket är en ökning med 6,7 % jämfört med år 2011. Om 2011 års realisationsvinster exkluderas blir nettokostnadsökningen 5,1 %. Intäkterna från skatter och generella bidrag beräknas till 14 041 Mkr vilket är en ökning med 4,4 %. Nettokostnaderna ökar således snabbare under år 2012 än intäkterna från skatter och generella bidrag. Under de följande två åren till år 2013 ökar emellertid nettokostnaderna något långsammare än intäkterna.

#### Investeringsvolym

Investeringsvolymen kommer att vara fortsatt hög under de kommande åren. Under åren 2006–2010 uppgick nettoinvesteringarna i genomsnitt till 12 % av verksamhetens nettokostnader. Under de kommande åren beräknas investeringsvolymen till 13 – 15 % av verksamhetens nettokostnader .

Investeringsvolym	2010	2011	2012	2013	2014
Investerings andel av nettokostnader	13 %	12 %	13 %	15 %	13 %

#### Finansiering av investeringar

År 2012 beräknas nettoinvesteringarna uppgå till 1 862 Mkr. Avskrivningarna uppgår till 682 Mkr vilka bidrar till att finansiera investeringarna. Detta ger en självfinansieringsgrad på 37 %. Under åren 2006-2010 uppgick den genomsnittliga självfinansieringsgraden till 75 %.

Självfinansieringsgrad	2010	2011	2012	2013	2014
Medel från verksamheten, Mkr	1 085	958	682	734	785
Nettoinvestering, Mkr	1 723	1527	1862	2174	1923
<b>Självfinansieringsgrad</b>	<b>63 %</b>	<b>63 %</b>	<b>37 %</b>	<b>34 %</b>	<b>41 %</b>

Till och med år 2010 finansierades investeringarna genom medel från verksamheten och en minskning av likvida medel. Från och med år 2011 måste en del av investeringarna finansieras med nyupplåning.

## 7.3 Justerad budget för år 2012

(Beslut i kommunfullmäktige december 2011).

### Lägre intäkter år 2012

Den optimism som präglade konjunkturprognoserna under våren 2011 förbyttes under sommaren till en stigande osäkerhet om utvecklingen. Under hösten har denna utveckling förstärkts ytterligare och en alltmer samstämd pessimism har brett ut sig om världsekonomin.

Malmö stads budget för år 2012 upprättades under våren utifrån bilden att den uppåtgående konjunkturen skulle förstärkas ytterligare under hösten och vintern. Utvecklingen har emellertid gått i motsatt riktning och skatteprognoserna har justerats ner i augusti och nu senast i oktober.

Den i oktober beräknade skatteunderlagsutvecklingen åren 2010 – 2012 beräknas nu understiga den budgeterade nivån med 2,0 %-enheter. Tillsammans med en lägre kostnadsutjämning och en något långsammare befolkningsökning under 2011 beräknas intäkterna från skatter och statsbidrag nu understiga den budgeterade nivån med sammanlagt 260 Mkr.

Det nu prognostiserade underskottet baseras numera på SKL:s skatteunderlagsprognos från oktober 2011. Regeringen och ekonomistyrningsverket gör likartade bedömningar för år 2012 men en avgörande skillnad är att såväl regeringen som ESV tror på en snabbare återhämtning under de följande åren.

Sammanfattningsvis har intäkterna för år 2012 justerats ner men en återhämtning förväntas påbörjas under år 2013. Styrkan i återhämtningen blir enligt regeringen och ESV starkare än enligt SKL.

### Möjlig justering av 2012 års budget

Vilka möjligheter står till buds för att komma tillrätta med den uppkomna situationen? Nämnderna har under hösten arbetat fram sina internbudgetar för år 2012 baserade på kommunfullmäktiges budgetbeslut i juni. Som framgått av delårsrapporterna under 2011 har verksamheterna stora svårigheter att hålla sig inom tilldelade kommunbidrag under året. I delårsrapport januari – augusti prognostiserar nämnderna ett underskott gentemot budget på sammanlagt 128 Mkr. Nämndernas internbudgetar för år 2012 måste således ta höjd för denna budgetavvikelse under innevarande år.

Uppgiften att nu under vintern 2011 anpassa planerad verksamhet 2012 till en ytterligare justering av kommunbidragen för att balansera lägre skatteintäkter kan synas övermäktig. Dessutom finns det en betydande osäkerhet hur den fortsatta utvecklingen under 2013 kommer att gestalta sig. Hur snabb och kraftig blir återhämtningen?

Oavsett takten på återhämtningen 2013 är det så att verksamheten under år 2013 måste anpassas till en lägre nettokostnadsutveckling. Kan kommunen använda 2012 som ett år då verksamheterna anpassas till lägre nettokostnader 2013 medan de lägre intäkterna 2012 får resultera i ett budgeterat underskott?

## MALMÖ STADSREVISION

Argumenten för ett sådant beslut är i så fall:

- Snabb förändring av konjunkturutsikterna för år 2012
- Långt gångna internbudgetprocesser med stora krav på budgetanpassning för år 2012
- Osäkerhet i kraften i återhämtningen under år 2013
- Kommunens goda finansiella ställning

### Avstämning mot finansiella mål

I delårsrapport januari – augusti beräknas kommunens egna kapital per den 31 december 2011 uppgå till 12 078 Mkr. Inklusiva hela pensionsåtagandet uppgår då kommunens soliditet till 35 %.

De redovisade och prognostiserade resultaten för åren 2008-2011 beräknas till cirka 2,0 miljarder kronor. Detta resultat uppfyller med god marginal det av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska målet att värdesäkra såväl de pensionsförpliktelser vilka redovisas som ansvarsförbindelse samt det egna kapitalet.

(Mkr)	2011	2010	2009	2008
Värdesäkra pensioner	150	-541	78	-30
Värdesäkra eget kapital	175	115	40	37
Finansiellt mål	325	-426	118	7
Redovisat resultat	497	516	594	424
<b>Målavvikelse</b>	<b>+172</b>	<b>+942</b>	<b>+476</b>	<b>+417</b>

En budgeterad minskning av kommunens egna kapital med 260 Mkr under år 2012 kan ske inom ramverket för god ekonomisk hushållning enligt de av kommunfullmäktige uppställda finansiella inriktningsmålen.

### Minskad verksamhetsvolym 2013 och 2014

I planen för de kommande åren kan nettokostnaderna beräknats öka till följd av följande faktorer:

<i>Förändring jämfört med reviderad budget för år 2012 (Mkr)</i>	2013	2014
Verksamheterna	+357	+456
Priser och löner	-394	-856
Demografi	-195	-395
Beslutade investeringar	-42	-98
Pensioner	-10	-16
Interna räntor	+37	+56
<b>Nettokostnader</b>	<b>-247</b>	<b>-853</b>
<b>Skatter och bidrag (SKL prognos)</b>	<b>+541</b>	<b>+1 167</b>
<b>Finansnetto</b>	<b>-34</b>	<b>-54</b>
<b>Resultatförbättring</b>	<b>+260</b>	<b>+260</b>

I sammanställningen finns en post Verksamheterna på ca +357 Mkr. Denna post anger det utrymme som måste skapas genom minskad verksamhetsvolym om det totala resultatet för kommunen skall uppgå till 0 Mkr år 2013. En ytterligare nettokostnadsminskning om ca 100 Mkr krävs därefter för att bibehålla ett 0-resultat år 2014.

Sammanställningen visar att inriktningen i kommande planeringsarbete måste bli att om nettokostnaden för år 2012 bibehålls trots lägre skatteintäkter måste det ske en kraftig kostnadsminskning inför 2013 för att åter igen uppnå balans mellan kostnader och intäkter.

Detta anpassningsarbete bör påbörjas skyndsamt och stadsfästas under våren 2012 då budgeten för år 2013 ska beredas. Det tillgängliga utrymmet för år 2013 kan då beräknas med större säkerhet och tiden för anpassning av verksamheten kan utsträckas till att omfatta även 2012.

De budgeterade intäkterna från skatter och generella bidrag för år 2012 justeras ned med 260 Mkr vilket finansieras genom en minskning av eget kapital.

### **Ökat fastighetsunderhåll**

I budget för åren 2009 och 2010 ökades resultatkravet för servicenämnden med sammanlagt 40 Mkr. Nämnden har påtalat svårigheter att uppnå en adekvat nivå på fastighetsunderhållet inom nu gällande budgetramar.

För att komma till rätta med obalansen under år 2012 i avvaktan på en mer långsiktig lösning på underhållsproblematiken sänks resultatkravet för servicenämnden med 25 Mkr under år 2012. Budgetjusteringen föreslås finansieras genom en om-disponering från finansförvaltningen budgeterade kostnader för fastigheter och anläggningstillgångar.

## **7.4 Mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning**

Mot bakgrund av regeringens proposition God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting 2003/2004:105 genomfördes vissa förändringar i kommunallagen. Enligt den nuvarande lagstiftningen ska kommuner anta finansiella och verksamhetsinriktade mål vilka tillsammans bidrar till en god ekonomisk hushållning. En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning.

Som allmän utgångspunkt gäller att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation skall behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet (resultatet) måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå skall kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den skall behöva uttaxeras för högre skatt.

### **Kommunfullmäktige har fastställt följande finansiella inriktningsmål:**

- För varje enskilt år skall intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet.

Över en tidsperiod om tre till fyra år gäller följande resultatmål:

- Resultatet skall täcka värdesäkringen av eget kapital efter justering för den del av pensionsåtagandet som redovisas som en ansvarsförbindelse
- Resultatet ska täcka ökningen av hela pensionsåtagandet dvs även för den del som redovisas som en ansvarsförbindelse
- Resultatnivån ska anpassas till kommunens riskexponering och eventuella övriga osäkerhetsfaktorer

### **Kommunfullmäktige har fastställt följande mål för verksamheten 2012:**

I budgeten för år 2012 anges mål för Malmö stads olika verksamhetsområden.

Det ankommer på nämnderna att utifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut upprätta en mer detaljerad intern budget. De mål och den inriktning som beslutats i respektive nämnders internbudgetar ska, i tillämpliga delar, ta sin utgångspunkt från kommunfullmäktiges budgetbeslut och de mål och riktlinjer som anger där. Likaså bör utvärderingar och uppföljning under budgetåret koncentreras till de berörda områden och beskrivs i delårsrapporter och årsanalyser.

### **Budgetmål 2012**

För att utvärdera graden av måluppfyllelse ska bland annat följande mätas, analyseras och rapporteras i delårsrapport och årsredovisning:

- **Ungdomsarbetslösheten ska minska**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen unga Malmöbor i arbete eller studier.
- **Malmöbor med försörjningsstöd ska bli självförsörjande.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen personer med försörjningsstöd som blir självförsörjande genom arbete eller studier.
- **Malmö stads förvaltningar ska arbeta aktivt med näringslivsutveckling och för att fler företag skapas i och flyttar till Malmö.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet förvaltningar som aktivt arbetar med den näringslivspolitiska strategin.
- **Förskolan ska byggas ut i en sådan takt att alla barn vars föräldrar så efterfrågar kan erbjudas en förskoleplats med god kvalitet inom lagstadgad tid.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet nybyggda förskoleplatser i förhållande till efterfrågan.
- **Förskolan ska erbjuda en trygg och pedagogisk miljö där personalen har tid att se varje barn och dess unika behov.**  
Trafikljuset visar förändringen av personaltätheten i förskolan.

- **Alla skolor ska se till att varje elev får möjlighet att uppnå målen i skolan.**  
Trafikljuset visar förändringen av elevernas måluppfyllelse.
- **Malmös elever ska uppleva att skolan bidrar på ett bra sätt till deras lärande.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen elever som upplever att skolan bidrar på ett bra sätt till deras lärande.
- **Malmös elever ska känna sig trygga och trivas i sin skola.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen elever som känner sig trygga och trivs i skolan.
- **Fler av kommunens förskolor och skolor ska ta aktiv del i ett genuspedagogiskt utvecklingsarbete.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet skolor och förskolor som genomför ett genuspedagogiskt utvecklingsarbete.
- **Den socialt betingade hemlösheten ska minska.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet personer som är hemlösa av sociala orsaker.
- **Malmö stad skall ligga i framkant gällande verksamhetsutveckling på jämställdhetsområdet.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet förvaltningar som har ett aktivt arbete med "Utvecklingsplanen för jämställdhetsintegrering".
- **Malmös äldre ska känna att de få den vård och omsorg de behöver.**  
Trafikljuset visar förändringen av nöjdheten hos vård- och omsorgstagare i eget och särskilt boende.
- **Malmöborna ska känna sig trygga i sin stad.**  
Trafikljuset visar förändringen av trygghetsindex.
- **Malmös barn och ungdomar ska ha tillgång till meningsfull fritid.**  
Trafikljuset visar förändringen av antalet mötesplatser för ungdomar.
- **I Malmö ska flickor och pojkar kunna delta i fritidsverksamheterna på lika villkor.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen flickor som deltar i fritidsverksamheterna.
- **Andelen med utländsk bakgrund av kommunens medarbetare på alla nivåer ska motsvara andelen av den totala befolkningen.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen medarbetare med utländsk bakgrund på alla nivåer.

- **Malmö stads medarbetare ska ha möjlighet att arbeta heltid eller önskad tjänstgöringsgrad.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen ofrivilligt deltidsanställda.
- **Andelen timavlönade timmar, utförda av medarbetare som önskar längre vikariat eller tillsvidareanställning, ska minska till förmån för tillsvidareanställningar.**  
Trafikljuset visar förändringen av andelen timavlönade Timmar, utförda av medarbetare som önskar längre vikariat eller tillsvidareanställning.
- **Det ska inte finnas några osakliga löneskillnader i Malmö stad.**  
Trafikljuset visar förändringen av löneskillnaderna mellan likvärdiga yrken.
- **Malmö ska vara framstående inom ekologiskt hållbar stadsutveckling.**  
Trafikljuset visar andelen bostäder som byggs med extra höga miljöambitioner.
- **Förstahandsvalet ska vara miljöbilar som drivs med biogas, vätgas, el eller laddhybridmotor.**  
Trafikljuset visar antalet miljöbilar, inom kommunala verksamheter, som drivs med biogas, vätgas, el eller laddhybridmotor.
- **Luftföroreningarna ska minska.**  
Trafikljuset visar antalet platser i Malmö där miljökvalitetsnormen för luftföroreningar överskrids.
- **Ekologiskt och etiskt certifierade produkter ska vara förstahandsvalet vid upphandling och inköp, i andra hand ska produkterna vara upphandlade i enlighet med miljöstyrningsrådets kriterier.**  
Trafikljuset visar andelen inköp som är ekologiskt och etiskt certifierade, samt andelen genomförda upphandlingar i Malmö stad som använder sig av miljöstyrningsrådets kriterier.
- **Biologisk mångfald ska värnas.**  
Trafikljuset visar andelen nybyggnation som uppfyller kravet om biologisk mångfald i Miljöbyggprogram Syd.
- **Malmöborna ska ha god tillgänglighet till natur, park- och grönområden.**  
Trafikljuset visar andelen Malmöbor som anser sig ha god tillgänglighet till natur, park- och grönområden.
- **Ingen människa ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken.**  
Trafikljuset visar antalet personer som dödas eller skadas allvarligt i trafiken.

## 8 AVVÄGNINGAR INFÖR 2012

Mot bakgrund av de definierade riskerna och övriga överväganden har revisorskollegiet beslutat att avsätta ca 55 % av den disponibla granskningsinsatsen på den årliga granskningen. Detta innebär bl a en fortsatt utveckling av den under senare år genomföra uppföljningen/granskningen av samtliga nämnder och styrelser.

Innehållet i den årliga granskningen beskrivs övergripande under punkt 8. En utförligare och mera preciserad uppläggning av granskningen utvecklas fortlöpande. Avsikten är att förstärka den kontinuerliga uppföljningen av nämndens/styrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av verksamheten.

Den tidigare löpande redovisnings- och bokslutsgranskningen kommer än tydligare att samordnas med den grundläggande granskningen och inarbetas i den årliga granskningen. Den nämndsvisa risk- och väsentlighetsanalysen ligger till grund för detta arbete.

Denna inriktning medför att tiden för att genomföra fördjupade granskningsprojekt uppgår till ca 45 % av disponibel granskningsinsats. Det är därför väsentligt med en noggrann prioritering. Denna har skett utifrån disponibel revisionstid och de väsentliga utgångspunkter/riskområden som beskrivits under punkt 7.

De prioriterade granskningsprojekten under år 2012 redovisas utförligare under avsnitt 9. Under året kan av olika skäl nya angelägna granskningsområden tillkomma vilket innebär att vissa omprioriteringar kan bli nödvändiga.

## ÅRLIG GRANSKNING

Revisorernas uppdrag är att granska all verksamhet årligen för att få underlag till den slutliga prövningen av ansvar för verksamhet, ekonomi och kontroll.

### 8.1 Granskning delårsrapporterna

Den årliga granskningen omfattar en grundläggande uppföljning/granskning av delårsrapporterna. Denna genomförs vid alla nämnder och styrelser.

Denna omfattar i huvudsak följande:

- uppföljning av tidigare års granskningar
- bevaka nämndens/styrelsens budget- och verksamhetsbeslut
- fortlöpande följa nämnders och styrelsens styrning, uppföljning och kontroll
- kontrollera hur nämnden/styrelsen åtgärdat ev myndighetspåpekanden/domar
- följa upp vissa personalfrågor ex ohälsotal, mångfald, arbetsmiljö
- följa upp/granska delårsrapport 1 och 2
- genomföra den sk löpande granskningen
- följa upp miljöledningsarbetet
- nämndens/styrelsens redovisning och interna kontroll

- kontinuerlig dialog med nämnd och förvaltning samt möte med presidium
- utifrån en bedömning av väsentlighet och risk lämna förslag till nya granskningsprojekt

Rapport redovisas för ansvarig styrgrupp i samband med delårsboksluten. Revisionsrapport DR 2 utgör underlag för höstens presidiummöten samt revisorernas bedömning om de finansiella målen och målen för verksamheten kommer att uppnås.

### **8.2 Löpande granskning**

Utöver granskningen i samband med delårsrapporterna genomförs s.k. löpande granskning. Revisorskollegiet väljer något område som granskas i respektive nämnd/styrelse eller inom alla nämnder och styrelsen. Därutöver sker naturligtvis den sedvanliga granskningen av årsbokslutet.

Under 2012 kommer den löpande granskningen att integreras med granskningen av delårsboksluten.

Detta innebär att utöver sedvanlig granskning kommer någon/några processer i det nya lönesystemet att granskas vid nämnder och styrelsen under året. Ytterligare granskningar sker utifrån en nämndsspecifik risk- och väsentlighetsanalys (se 9.2).

Den löpande granskningen bör vara genomförd senast oktober månad och redovisas i årsrapport Dr2. Vid behov ska separat rapport upprättas och annan tidplan fastställas.

De under 9.2 antagna förslagen till löpande granskningar kan komma att förändras eller kompletteras efter bokslutsarbetet.

### **8.3 Årsrapport**

Revisionskontoret har tagit fram gemensamma metoder och planer för både boksluts- och den löpande granskningen. Den årliga granskningen omfattar därmed uppföljning/granskning av delårsrapporterna, löpande granskning och bokslutsgranskning.

Utöver den årliga granskningen sker i enlighet med den antagna revisionsplanen också fördjupade granskningsprojekt, kommunövergripande och/eller inom särskilda verksamhetsområden. Resultaten från den årliga granskningen och den fördjupade granskningen redovisas i årsrapporten för respektive nämnd/styrelse.

## 9 GRANSKNINGSPROJEKT 2012

### 9.1 Fördjupade granskningsprojekt

#### 9.1.1 Upphandling LOU

##### **Bakgrund**

Malmöns nämnder upphandlar årligen verksamhet och investeringar för betydande värden. Den centrala upphandlingsenheten biträder de flesta nämnderna i detta arbete. Tekniska nämnden och Servicenämnden upphandlar själva flera stora investeringsprojekt under året. Avrop sker också från ingångna ramavtal. Det ekonomiska värdet av upphandlingarna är betydande och en korrekt genomförd upphandling kan innebära stora ekonomiska besparingar. Det är viktigt att de företag som anlitas har kompetens för uppdraget och att de följer gällande lagar och avtal.

##### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Följer nämnderna lagen om offentlig upphandling?
- Följer nämnderna Malmö stads regelverk och rutiner vid upphandling?
- Bidrar upphandlingarna till att konkurrensmöjligheterna utnyttjas på bästa sätt?

#### 9.1.2 Bemanning i äldreboenden

##### **Bakgrund**

Verksamheten vid kommunens eget drivna/ upphandlade äldreboenden ska bedrivas med den kvalitet som lagar och föreskrifter anger samt den av nämnden beslutade servicenivån. Kvalitetssystem ska finnas som säkerställer detta. Risk föreligger emellertid att den personaltäthet som är fastställd och som erfordras för att kvaliteten ska upprätthållas inte uppnås. Risk finns att vikarier inte sätts in eller att den beslutade nivån på personal styrkan av andra anledningar inte är den planerade

##### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Hur säkerställer nämnden att bemanningen är tillräcklig
- Finns lagkrav eller centrala direktiv avseende bemanning?
- Fastställs politiska mål?
- Hur säkerställs att bemanningen är tillräcklig i förhållande till gjorda biståndsbedömningar respektive till att de boendes behov tillgodoses?
- Vilka rutiner finns för att sätta in vikarier vid ordinarie personals frånvaro?
- Vilken uppföljning av bemanningen genomförs?
- Vilka krav ställs på verksamhet som bedrivs i enskild regi?

#### 9.1.3 Kvalitet i förskolan

##### **Bakgrund**

Förskolan i Malmö har under de senaste åren byggts ut kraftigt. Målet att erbjuda plats inom fyra månader har i huvudsak uppfyllts. Det finns en ökad risk att en stor kvantitativ utbyggnad medför att kvaliteten får mindre uppmärksamhet. Det är viktigt att barngrupperna inte blir för stora och att personalen har rätt erfarenhet och utbildning.

### Syfte/ revisionsfrågor

- Hur säkras tillgången på pedagogiskt utbildad personal?
- Hur tillgodoses behovet av ändamålsenliga lokaler?
- Hur tillvaratas brukarundersökningar etc för att säkra kvaliteten?
- Hur säkras förskolans pedagogiska uppdrag?

### 9.1.4 Överskridande av kalkylen för investeringsprojekt

#### Bakgrund

Kommunen genomför årligen fler stora investeringsprojekt. Den planerade och beslutade investeringskalkylen överskrides ibland. Orsakerna kan vara brister i kalkyleringen, brister i samband med upphandlingen eller bristande styrning av investeringsprojektet.

### Syfte/ revisionsfrågor

- Finns det brister i den framtagna investeringskalkylen?
- Har upphandlingen genomförts korrekt enligt LOU och kommuninterna regelverk?
- Har gällande rutiner för beslutshandling följts?

### 9.1.5 Hemtjänsten kvalitet – kontinuitet (Förstudie)

#### Bakgrund

Det är viktigt att kvaliteten och servicen till de personer som erhåller hemtjänstinsatser uppnår en god kvalitet. Det förekommer ibland kritik på bristande kontinuitet och att organiseringen av omvårdnads- och serviceinsatserna bör förbättras. Det finns flera

stadsdelsfullmäktige som inte infört ett ledningssystem för kvalitet inom vård – och omsorg vilket inte är tillfredsställande. De förbättringar som genomförs sker oftast utifrån brukarundersökningar.

### Syfte/ revisionsfrågor

- Hur säkerställer stadsdelsfullmäktige att omvårdnads- och serviceinsatserna är ändamålsenligt organiserade?
- Vilka speciella åtgärder arbetar man med för att förbättra kontinuiteten i insatserna?

### 9.1.6 Gemensamma stödfunktioner inom skolverksamheten

#### Bakgrund

Revisionen har i tidigare granskningar kartlagt de olika gemensamma stödfunktioner som finns inom skolområdet i staden. SDF Rosengård ansvarar för särskolans resursteam och modersmålsenheten. SDF centrum ansvarar för dyslexifrågor. Utbildningsnämnden ansvarar för Pedagogiskt Inspirations Center och kommunstyrelsen ansvarar för övriga verksamheter såsom FoU skola, utveckling av IT för skolan mm.

Vissa av stödfunktionerna ex modersmålsenheten har varit föremål för utredningar under flera år.

### Syfte/ revisionsfrågor

- Är stadens gemensamma stödfunktioner inom skolområdet ändamålsenligt organiserade?
- Vilka synpunkter har skolinspektionen framfört i sin granskning?
- Hur har staden svarat på dessa synpunkter?
- Hur följer kommunstyrelsen upp hur och om det önskade modersmålsstödet genomförs?
- Hur introduceras ny ledningspersonal inom skolområdet om de gemensamma stödfunktionerna?

### 9.1.7 Institutionsplaceringar

#### Bakgrund

Institutionsplaceringar av både barn/ ungdomar är oftast betydligt kostsammare än öppenvårdsplaceringar. Det finns både mänskliga och ekonomiska skäl att sträva mot öppenvårdsinsatser men sker det någon uppföljning av effektiviteten mellan placering på institution i förhållande till insatser i den öppna vården? Följer besluten gällande lagstiftning och är valen långsiktigt kostnadseffektiva?

#### Syfte/ revisionsfrågor

- Hur säkerställer stadsdelsfullmäktige kvaliteten i insatserna placering på institution och öppenvård?
- Hur säkerställer stadsdelsfullmäktige kvaliteten i utredningarna som ligger till grund för besluten?
- Hur sker uppföljningen av de genomförda insatserna?

### 9.1.8 Stora investeringsprojekt

#### Bakgrund

Malmö har en investeringsvolym på mer än en miljard kronor årligen. Skolor och förskolor byggs ut och stora satsningar när det gäller olika satsningar i infrastrukturen genomförs. Ofta genomförs projekten under tidspress och flera nämnder/ förvaltningar är involverade i processen. Inför 2010 beslutade kommunfullmäktige om ett nytt regelsystem för investeringsprojekt. Detta behandlar bl a igångsättningstillstånd för enskilda projekt, uppföljning och rapportering. Syftet var att förbättra styrningen och uppföljningen av investeringsverksamheten.

#### Syfte/ revisionsfrågor

- Har staden en tillfredsställande samordning vid genomförandet av större investeringsprojekt
- Har tekniska nämnden och ev servicenämnden en tillfredsställande styrning uppföljning och intern kontroll vid genomförandet av större investeringsprojekt?

### 9.1.9 Efterlevnaden av markanvisningspolicyn

#### Bakgrund

Tekniska nämnden godkände i april 2007 Malmö stads markanvisningspolicy. Denna beskriver vilka rutiner och fördelningsgrunder som ska tillämpas vid för-

delning av kommunens mark till olika intressenter. Det finns ofta ett stort antal intressenter som vill tilldelas mark för bl a bostadsbyggande.

### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Följer tekniska nämnden den beslutade policyn vid fördelning av kommunens mark till olika intressenter?
- Vilka villkor gäller för markanvisning resp. markreservation och hur tillämpas dessa?
- Hur fastställs markpris och markanvisningsavgift?
- Hur görs markanvisning för bostäder?
- Hur görs markanvisning för verksamheter?

### 9.1.10 Införandet av HRut (Förstudie)

#### **Bakgrund**

Malmö stad införde ett nytt personaladministrativt system under 2009/2010. Inkörningsfasen har medfört en hel del problem vilka inte förutsågs inför driftstarten. Förändringar/ förbättringar har dock genomförts under året. Det finns fortfarande en hel del problem i systemet och i den interna kontroll som måste byggas upp för att säkerställa löneutbetalningar och redovisningen av dessa.

### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Under 2012 bör en förstudie genomföras som ligger till grund för beslut om en fördjupad granskning ska genomföras under 2013.

### 9.1.11 Tillsyn enskilda förskolor (Förstudie)

#### **Bakgrund**

I Malmö finns det ett stort antal förskolor som bedrivs enskild regi. Finansiering sker genom förskolebidrag från kommunen och föräldraavgifter. Det är respektive stadsdelsfullmäktige som har ansvar för kommunens tillsyn av verksamheten. Verksamheten har utökats på senare år bl a med anledning av den stora ökningen av förskolebarn i kommunen.

### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Är stadsdelsfullmäktiges tillsyn av enskilda förskolor tillfredsställande?
- Hur sker tillsynen?
- Hur ofta genomförs tillsynen?
- Hur rapporteras resultatet av tillsynen?
- Vilka åtgärder vidtages om tillsynen visar på brister i verksamheten+
- Hur genomförs tillsynen i förhållande till uppföljning av förskolor som stadsdelen ansvarar för?

### 9.1.12 Effektiv organisation för chefs/ ledarfrågor

#### **Bakgrund**

Vid flera tillfällen under senare år har det genomförts kommunövergripande medarbetarundersökningar. Resultaten av dessa ligger till grund för diskussioner och åtgärder inom förvaltningarna för att stärka en positiv utveckling av verksamheten.

Ett av de viktigaste områdena är hur kommunens 1.000 ledare fungerar i sin roll som utvecklare, inspiratör och vägledare. Inom kommunens bedrivs ett relativt omfattande arbete med att identifiera och stödja ledare på olika nivåer. Arbetet för att stödja ej fungerande ledare är inte lika tydligt.

### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Finns det kommunövergripande effektiva rutiner och riktlinjer för att hantera situationer när problem i ledarskapet uppstår?
- Har nämnderna effektiva rutiner och riktlinjer för att hantera situationer när problem i ledarskapet uppstår.

### 9.1.13 Stöd till person som vårdar eller stödjer äldre närstående

#### **Bakgrund**

Stadsdelsfullmäktige har from den 1 juli 2009 ett tydligt ansvar för att erbjuda stöd som underlättar för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller har ett funktionshinder. Ett väl utvecklat stöd innebär att den äldre m fl får större möjlighet till ett gott liv i sin hemmiljö. Stöd till anhörigvårdare innebär också att behovet av insatser i form av ex särskilt boende minskar. Det finns alltså flera skäl för stadsdelsfullmäktige att utveckla ett bra anhörigstöd.

#### **Syfte och revisionsfrågor**

- Finns det en tydlig styrning för att utveckla anhörigstödet, kommuncentralt och på stadsdelsnivå?
- Hur säkerställs att lagstiftning och ev styrdokument följs?
- Hur säkerställs att den som har behov erbjuds stöd och att denna insats är anpassad efter behov och önskemål?
- Hur dokumenteras enskilda ärenden?

### 9.1.14 Föreningsbidrag

#### **Bakgrund**

Fritidsnämndens bidrag är en viktigt för att stimulera föreningarnas verksamhet. Detta gäller framförallt de bidrag som riktas mot barn- och ungdomsverksamhet. Det finns bidrag för olika ändamål och inriktning. Det finns ofta synpunkter från föreningar och allmänhet att bidragen är för låga, orättvisa eller att uppföljningen av bidragen har brister etc. Vid en granskning som genomfördes av revisionen för två år sedan konstaterades bl a att samordningen mellan de bidragsgivande nämnderna var bristfällig. Denna granskning ska emellertid enbart beröra fritidsnämndens bidragsgivning.

#### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Är nämndens styrning, uppföljning och interna kontroll av bidragsgivningen ändamålsenlig?
- Är regelverket för de olika bidragsformerna tydligt?
- Informeras/ utbildas föreningarna i regelverk och rutiner?
- Sker en uppföljning av att föreningarna bedriver verksamheten i enlighet med bidragsvillkoren?
- Hur rapporteras resultaten av uppföljningarna till nämnden?

- Finns ett tydligt regelverk för vad som händer när föreningarna inte uppfyller bidragsvillkoren?

### 9.1.15 Konkurrenslagen och kommunen (Förstudie)

#### **Bakgrund**

Lagstiftningen för vilka tjänster och produkter en kommun för att sälja på marknader där privata aktörer finns har skärps på senare år. Transparenslagen reglerar i vissa fall hur redovisning ska ske av sådana verksamheter. Finns det verksamheter inom Malmö stad som konkurrerar otillbörligt genom ex prissättning etc på den privata verksamheten.

#### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Kartläggning av den verksamhet som kan innebära en ev otillbörlig konkurrens på den privata marknaden.
- Hur sker prissättning av varor och tjänster?
- Finns det kunskap om den gällande lagstiftningen?
- Hur säkerställs att lagstiftningen följs?

### 9.1.16 Redovisning enligt god redovisningssed

#### **Bakgrund**

Kommunens redovisning ska följa gällande lagstiftning, RKR:s rekommendationer samt kommuninterna rekommendationer och riktlinjer. Revisorernas uppdrag är att i revisionsberättelsen verifiera detta. Den ekonomiska omslutningen i Malmö är stor och verksamheterna och därmed också redovisningsfrågorna är av väldigt olika karaktär.

En rättvisande redovisning och en god ekonomisk uppföljning är av stort värde för kommunen.

#### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Efter bokslutsarbetet fastställs inriktning och omfattning av årets fördjupade redovisningsgranskning

### 9.1.17 Omstruktureringsmedel och avtalspensioner

#### **Bakgrund**

Malmö stad är en stor arbetsgivare med ca 20.000 anställda. I samband med omstruktureringar p gr av verksamhetsförändringar eller ekonomiska besparingar kan övertalighet uppstå. I budgeten finns upptaget omstruktureringsmedel att användas till bl a avtalspension.

#### **Syfte/ revisionsfrågor**

- Är rutiner och underlag i samband med avtalspensionering ändamålsenliga?
- Vilka analyser ligger till grund för besluten?
- Vilka ekonomiska konsekvenser för åtagandet med sig?

## 9.1.18 Kvaliteten på maten till skolor och boenden

### Bakgrund

I stadens förskolor och skolor samt boenden för äldre och funktionshindrade serveras dagligen ett stort antal måltider. Mat av god kvalitet har stor betydelse för elevers trivsel och prestationer och äldres hälsa och välbefinnande.

### Syfte/ revisionsfrågor

- Finns det fastställda normer för vad som är god kvalitet och rätt näringsvärde i måltidverksamheten?
- Uppfyller de måltider som serveras denna kvalitet?
- Genomförs undersökningar om vad elever och boende anser om måltidernas kvalitet?
- Vad uppgår kostnaderna per serverad måltid/ dygn inom de olika verksamheterna?
- Beror skillnaderna i kostnader på att kvaliteten är olika?

## 9.2 Löpande granskningsprojekt

### 9.2.1 Samtliga nämnder/styrelse – HRut

Nytt HR-system och ett nytt gemensamt arbetssätt under 2010.

- Granska någon/några processer. Både manuella rutiner och flödet i systemet.
- Uppföljning av 2006 års granskning av bisysslor.

### 9.2.2 Kommunstyrelsen – Investeringar inom hamnanläggningar

Granskning av investeringar inom hamnanläggningar. Är upptagna kostnader aktiverbara. Stämmer aktiveringarna mot leverantörsfakturor och/eller avtal. Har pågående projekt avslutats vid rätt tidpunkt och avskrivning påbörjats

### 9.2.3 Stadsbyggnadsnämnden – Förtroendekänsliga utgifter

Uppföljning av granskning av förtroendekänsliga utgifter (resor, representation och liknande).

### 9.2.4 Stadsbyggnadsnämnden – Systematiskt arbetsmiljöarbete

Hur förebygger SBN de många risker som framgår av riskanalysen som genomfördes 2010?

### 9.2.5 Stadsbyggnadsnämnden – Boplats Syd

Vad gör Boplats Syd för att få med fler fastighetsägare resp. kommuner? (förslag som inte kom med i revisionsplanen).

### 9.2.6 Servicenämnden – Underhåll/reparationer / investeringar

Löpande stickprov under året på årets underhåll, reparationer och investeringar för bedömning av klassificeringen

### 9.2.7 Servicenämnden – Aktiveringar

Löpande stickprov under året på de anläggningstillgångar som under året börjat avskrivas och belastas med räntekostnader för bedömning av tidpunkten för detta.

### 9.2.8 Servicenämnden – Pågående investeringsprojekt

Stickprov på ett par pågående investeringsprojekt under årets sista månader för bedömning av aktiverbarhet samt om betalningar och projektet fortskrider enligt plan.

### 9.2.9 Miljönämnden

Inriktning på granskningen/-arna beslutas efter bokslutsarbetet.

### 9.2.10 Tekniska nämnden GK – Underhåll/reparationer / investeringar

Löpande stickprov under året på årets underhåll, reparationer och investeringar för bedömning av klassificeringen

### 9.2.11 Tekniska nämnden GK – Aktiveringar

Löpande stickprov under året på de anläggningstillgångar som under året börjat avskrivas och belastas med räntekostnader för bedömning av tidpunkten för detta.

### 9.2.12 Tekniska nämnden GK – Pågående investeringsprojekt

Stickprov på ett par pågående investeringsprojekt under årets sista månader för bedömning av aktiverbarhet samt om betalningar och projektet fortskrider enligt plan.

### 9.2.13 Tekniska nämnden FK – Förtroendekänsliga konton

Uppföljning av granskning av förtroendekänsliga utgifter (resor, representation och liknande).

### 9.2.14 Tekniska nämnden FK – Lägenhetsenhetens ökande bestånd

Vad gör lägenhetsenheten för att uppnå målen?

### 9.2.15 Tekniska nämnden FK – Utbyggnad av förskola

Fungerar (sam)arbetet ändamålsenligt?

### 9.2.16 Kulturnämnden

Inriktning på granskningen/-arna beslutas efter bokslutsarbetet.

### 9.2.17 Utbildningsnämnden – Elevavhopp

Elevavhopp - administrativa och ekonomiska rutiner beträffande elevfrånvaro/avhopp. Hur fånga så tidigt som möjligt, konsekvenser för eleven/skolenheten (anmälan CSN, Uppföljningsenheten, minskad elevpeng, hur följs friskolorna?)

### 9.2.18 Fritidsnämnden - Föreningsbidrag

Föreningsbidrag blir troligen ett fördjupat granskningsprojekt enligt prioriteringen i Torekov. Om inte föreslås en uppföljning av förvaltningens kontroller av föreningarna ske som löpande granskning då detta var den främsta kritiken i den fördjupade granskningen 2009.

### 9.2.19 Fritidsnämnden – Jämställdhet

Nästan 7 av 10 anställda på fritidsförvaltningen är män. Frågan om vad man gör för att utjämna dessa skillnader har ofta tagits upp på höstmöte/bokslutsmöte. Som löpande granskning föreslås en lite mer grundlig genomgång av jämställdhetsplan och andra relevanta dokument samt intervjuer med personalavdelningen kring vad man konkret gör t ex i samband med nyanställningar för att få fler kvinnor i verksamheten.

### 9.2.20 Fritidsnämnden – Handkassor

Några verksamheter, bl a stadionkontoret, har beloppsmässigt stora handkassor (kontantkassor). Det var länge sedan revisionskontoret granskade rutinerna och den interna kontrollen kring kontantkassorna, och därför vore det lämpligt att 2012 som löpande granskning kontrollera de största kontantkassorna.

### 9.2.21 Sociala resursnämnden – Insatserna mot hemlöshet och bostadslöshet

Sociala resursnämnden ansvarar för beställning och tillsyn av kommundemensamma boenden och även för upphandling av boendeplatser. Prioriteringar av de sökande görs enl hemlöshetsplanen. En särskild tjänst finns för samordning av insatserna.

Hur görs prioriteringar i praktiken? Vilken samordning sker?

### 9.2.22 SDF Centrum – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg

På vilket sätt arbetar nämnden/förvaltningen så att kontrollen över medicinhanteringen är i enlighet med lag, utarbetade anvisningar och rutiner, medicinska regler (dosering) mm?

### 9.2.23 SDF Södra Innerstaden – IoF Familjehemsplacerade barn

Ny lag om stöd och skydd för barn och unga from 110701, krav på bl a utökad uppföljning och eftervård. Granskning av rutiner för uppföljning.

### 9.2.24 SDF Västra Innerstaden - Hemlöshet

Kostnaderna för hemlösheten har under 2011 fortsatt ligga på en hög nivå i likhet med 2010. Under 2010 och 2011 har det varit en ökad belastning för verksamheten att hitta lösningar för de som blivit hemlösa. I revisionskontorets fördjupade granskning av hemlösheten 2010 framkom bl a att förvaltningarna hade synpunkter på samarbetet eller snarare bristen på samarbete med sociala resursförvaltningen. Revisionskontoret avser att 2012 granska hur samarbetet nu fungerar när det gäller ”jakten” på lägenheter och boende för hemlösa. Anser man fortfarande att kommunikationen är bristfällig med sociala resursförvaltningen när det gäller planeringen av nya boenden?

### 9.2.25 SDF Limhamn-Bunkeflo – Skolornas arbete mot kränkande behandling

Vilka styrdokument finns det i stadsdelen respektive på skolorna? Hur har dessa implementerats och hur de följs upp?

### 9.2.26 SDF Rosengård – Omstrukturering inom skola/förskola

Primärt redovisningsfrågor; omstruktureringsanslag, avgångsvederlag.

### 9.2.27 SDF Husie - Stöldbegärliga inventarier

Besök på en skola och ett vårdboende inom förvaltningen för kontroll att inventarielista finns upprättad och att via stickprov kontrollera att inventarierna finns på plats.

### 9.2.28 SDF Husie - Körjournaler leasingfordon

Genom stickprov kontrollera körjournalerna utifrån befintliga riktlinjer samt avstämna dessa dels mot redovisade bränslefakturor dels mot ekonomiavdelningens underlag för ut- och inlämning av körjournaler.

### 9.2.29 SDF Fosie – Förtroendekänsliga utgifter

Uppföljning av granskning av förtroendekänsliga utgifter (resor, representation och liknande).

### 9.2.30 SDF Fosie - Nya lokala Lex Sarah-rutiner

Hur tillämpas de praktiskt av berörda verksamheter?

### 9.2.31 SDF Fosie - Familjehemsplacerade barn

Hur tillämpas krav på bl.a. utökad uppföljning och eftervård av familjehemsplacerade barn till följd av ny lag om stöd och skydd för barn och unga 110701?

### 9.2.32 SDF Oxie – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg

På vilket sätt arbetar nämnden/förvaltningen så att kontrollen över medicinhanteringen är i enlighet med lag, utarbetade anvisningar och rutiner, medicinska regler (dosering) mm?

### 9.2.33 SDF Kirseberg – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg

På vilket sätt arbetar nämnden/förvaltningen så att kontrollen över medicinhanteringen är i enlighet med lag, utarbetade anvisningar och rutiner, medicinska regler (dosering) mm?

### 9.2.34 SDF Hyllie – Läkemedelshantering inom Vård och omsorg

På vilket sätt arbetar nämnden/förvaltningen så att kontrollen över medicinhanteringen är i enlighet med lag, utarbetade anvisningar och rutiner, medicinska regler (dosering) mm?

## 10 KOMMUNALA BOLAG OCH STIFTELSE

En stor del av de förtroendevalda revisorerna har uppdrag som lekmannarevisor i ett eller flera kommunala bolag och eller revisor i stiftelser.

Revisionskontorets uppgift är att biträda lekmannarevisorerna i deras revision av bolagen.

Revisionskontoret ska i sin uppgift att biträda lekmannarevisorerna:

- Ta fram förslag till revisionsplan avseende bolagen
- Planera och kalla till möten med lekmannarevisorer och auktoriserade revisorer
- Genomföra och rapportera beslutad granskning i PM
- Delta vid möten med bolagsrepresentanter och auktoriserade revisorer
- Följa upp att kommunfullmäktige- och kommunstyrelsebeslut som berör bolagen efterlevs

Under maj träffas lekmannarevisorerna och berörda sakkunniga för att diskutera årets granskning. Därefter sker ett samrådsmöte med den auktoriserade revisorn. I samband med detta diskuteras avgränsningarna i uppdragen samt årets planerade granskningsinsatser. Lekmannarevisorn har överläggningar med representanter för bolagen under hösten samt i samband med årsbokslutet.

## 11 STADSREVISIONENS ORGANISATION

### 11.1 De förtroendevalda revisorerna

Kommunfullmäktige har utsett 13 förtroendevalda revisorer. Varje ordinarie revisor utför sitt uppdrag självständigt i förhållande till övriga revisorer.

All granskning sker dock normalt genom gemensamma granskningar och överläggningar inom revisorskollegiet.

Revisorskollegiet är i egentlig mening ingen nämnd förutom när den behandlar förvaltningsadministrativa ärenden ex budget, årsredovisning etc.

För att underlätta revisorernas arbete är samtliga revisorer indelade i 6 styrgrupper. Deras uppgift är att fortlöpande under året följa vissa specifika verksamhetsområden (nämnder/styrelsen) samt bereda granskningsärenden till kollegiet.

#### Indelningen under 2012 är följande:

- KS m fl                      Kommunstyrelse inklusive beredningar/utskott  
Överförmyndarnämnd  
Valnämnd  
Förtroendenämnd
  
- TSSM                        Teknisk nämnd  
Stadsbyggnadsnämnd  
Servicenämnd  
Miljönämnd
  
- KUF                         Kulturnämnd  
Utbildningsnämnd  
Fritidsnämnd
  
- SDF 1                      SDF Centrum  
SDF Västra Innerstaden  
SDF Södra Innerstaden  
SDF Limhamn - Bunkeflo
  
- SDF 2                      SDF Hyllie  
SDF Rosengård  
SDF Husie
  
- SDF 3                      SDF Fosie  
SDF Oxie  
SDF Kirseberg  
Sociala resursnämnden

## 11.2 Revisionskontoret

Revisionskontoret består av 11 medarbetare (1 stadsrevisor, 1 assistent och 9 yrkesrevisorer). Yrkesrevisorerna arbetar med inriktning på specifika nämnder/styrelser samt ansvarar därutöver för kommunövergripande eller nämnds-specifika granskningsprojekt. De biträder också styrgrupperna i deras arbete.

Under granskningsåret finns också utrymme för att köpa in revisionsuppdrag från utomstående revisionskonsulter.

## 11.3 Information – Kommunikation

Revisionskontoret har utarbetat modeller för genomförande och kommunikation av granskningsresultatet.

Under året upprättas och informeras om granskningsresultatet på följande sätt:

- **Revisionsberättelse:** Upprättas till kommunfullmäktige och omfattar kommunens samlade verksamhet. Revisionsberättelsen innehåller förslag i ansvarfrågan samt uttalande om stadens redovisning kan godkännas. Undertecknas av samtliga förtroendevalda revisorer.
- **Synpunkter och iakttagelser:** Upprättas till kommunfullmäktige och omfattar synpunkter och iakttagelser från årets granskning som revisorerna vill fästa kommunfullmäktiges uppmärksamhet på.
- **Granskningsrapport:** Upprättas av bolagens lekmannarevisorer till bolagsstyrelsen/bolagsstämman och kommunfullmäktige. I granskningsrapporten uttalar sig lekmannarevisorn om anmärkning skall riktas mot styrelse eller VD.
- **Årsredogörelse:** Upprättas till kommunfullmäktige och omfattar en beskrivning och sammanfattning av den genomförda granskningen under året.
- **Årsrapport:** Upprättas av yrkesrevisorer för samtliga nämnder och styrelser. Årsrapporten är en nämndsövergripande sammanfattning av den årliga och den fördjupade granskningen. I årsrapporten görs en samlad bedömning av stadsrevisionens iakttagelser.
- **Projekt/granskningsrapport:** Upprättas av yrkesrevisorer. Resultatet av en fördjupad granskning, löpande granskning eller annan specifik granskning redovisas i en projekt-rapport.
- **Skrivelse/PM:** Kortfattad information om olika granskningsiakttagelser eller synpunkter inom specifika områden.

## **MALMÖ STADSREVISION**

Målgruppen är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, förvaltningar och allmänheten.

Utöver sedvanlig kommunikation av rapporterna är de normalt tillgängliga i kortfattad form i Stadsrevisionen informerar och på stadsrevisionens hemsida [www.malmo.se/stadsrevisionen](http://www.malmo.se/stadsrevisionen).